

SPAARVARKENS | “Een stukje van dat varken. Oh, en doe ook maar zo’n kleintje erbij.” We stonden bij de bakker. Met grote ogen zag mijn oudste dochter hoe er een hamlap marsepein werd afgesneden en het laatste biggetje van de halve moeder werd ingepakt in een keurig doosje en aan de dame voor ons werd gegeven. “Lekker voor bij de koffie!”, zei ze.

Dit hóórt bij Sinterklaas. Nu heb ik al wat over de Goedheiligman-tradities geschreven, maar over (de geschiedenis van) het marsepeinen varken nog niet. November is van oudsher een Germaanse slachtmaand. Na een zomer vetgemest werd het varken geslacht en was er vers vlees in overvloed. En daar maakten de boeren goed gebruik van na een zomertijd hard op het land te hebben gewerkt: in de winter konden ze namelijk alleen kauwen op BiFi-worstjes. Halverwege de 19e eeuw namen suikerbakkers deze traditie over. Een marsepeinen varken staat dus voor overvloed en welvaart. Net als Sinterklaas.

Maar slachten doen we tegenwoordig het hele jaar door. Zoals we afgelopen zondag bij Zondag met Lubach hebben kunnen zien lopen er jaarlijks in Nederland 15 miljoen biggetjes in nette vooraanstaande slachthuizen heel ‘vrijwillig’ naar de CO2-gaskamer, waarna ze met een niet altijd even schoon mes (want darmen worden ook geraakt) worden geslacht. Arjen Lubach speelde heel mooi in op het “niet willen zien” van hoe dat gebeurt. En opende daarmee groene ogen - zoals die van mijn man die na de aflevering zei: “Ik at al weinig vlees, maar denk dat ik vegetariër word. Ik kan dit niet meer recht lullen.” We komen steeds meer in een nieuwe tijd waarin we dit soort dierenwelzijn niet meer accepteren. Dus waarom zouden we dat nog wel vinden kunnen voor suikerbiggetjes? Traditie?

Mijn dochter zei tegen mij: “Dat is toch zielig voor het varken!” De dame hoorde het en keek opzij. Ze glimlachte naar mijn kleine meid, maar haar ogen stonden duidelijk verward. Toen pakte ze het kleingeld aan en wilde weglopen, maar bedacht zich en draaide om. “Hier, voor in je spaarvarken.” Daarna vertrok ze tevreden, alsof ze haar schuldgevoel voor €0,35 had afgekocht bij een kind.

